कर्मणा तदुचितव्यापारेण ॥ ३९॥ नरेण नृपेणेतिपाठः ॥ क्षत्रियेणेत्यर्थइतिकतकः ॥ परलोकंजिगीषता धार्मिकत्वादिस्वभाववता भवितव्यं ॥४०॥ नःपितुर्वृत्तं शुभं निशाम्य पर्यालोच्य तेनसउत्तमांगतिंगतइतिज्ञात्वा त्वंस्वभावेनधार्मिकत्वादिलक्षणेनोपलक्षितः आत्मानं आत्मनःपरलोकहितमनुतिष्ठ चिंतयेत्यर्थः ॥ ४१ ॥ ४२॥ इति रामाभि०रा०ति०वा०आ०अयो०पंचोत्तरशततमःसर्गः ॥१०५॥ ॥७॥ ॥७॥ अथभरतःक्षात्रधर्मावष्टंभेन रामप्रत्यावृत्तिंप्रार्थयते ॥ एवमुक्तेति ॥१॥

तद्वचःपितुरेवाहंसंमतंधर्मचारिणां॥ कर्मणापालयिष्यामिवनवासेनराघव॥ ३९॥ धार्मिकेणानृशंसेननरेणगुरुवर्तिना॥ भवितव्यं नरव्याघ्रपरलोकंजिगीषता॥ ४०॥ आत्मानमनुतिष्ठत्वंस्वभावेननरर्षभ॥ निशाम्यतुशुभंवृत्तंपितुर्दशरथस्यनः॥ ४१॥ इत्येवमुक्त्वावचनंमहात्मापितुर्निदेशप्रतिपालनार्थं॥ यवीयसंभ्रातरमर्थवच्चप्रभुर्मुहूर्ताद्विररामरामः॥ ४२॥ इत्यार्षेश्रीमद्रामायणेवाल्मीकीयेआदिकाव्येअयोध्याकांडेपंचोत्तरशततमःसर्गः॥ १०५॥ ॥७॥ ॥७॥ एवमुक्त्वातुविरतेरामेवचनमर्थवत्॥ ततोमंदाकिनीतीरेरामंप्रकृतिवत्सलं॥ १॥ उवाचभरतश्चित्रंधार्मिकोधार्मिकंवचः॥ कोहिस्यादीदृशोलोकेयादृशस्त्वमरिंदम॥ २॥ नत्वांप्रव्यथयेद्दुःखंप्रीतिर्वानप्रहर्षयेत्॥ संमतश्चापिवृद्धानांतांश्चपृच्छसिसंशयान्॥ ३॥

चित्रं उक्तियुक्तिविशेषोपपन्नत्वाल्लोकस्यविस्मयजनकं ॥ कोहिस्यात् नकोपीत्यर्थः ॥ यादृशोयादृशमाहात्म्यवान् ॥ २ ॥ वृद्धानांसंमतोपि धर्मविषये रामवदेववर्तितव्यमितिदृष्टांतभूतोपि लोकमर्यादामनुसरन्तान्वृद्धान् संशयान्संशयास्पदधर्मान्पृच्छसि ॥ एवंचसर्वज्ञाप्तकामत्वात् तवनदुःखंइतिभावः॥ ३ ॥